

Zelfstudie - grote lijnen in de Renaissance en barok

Opdracht: **Maak een samenvatting op basis van het onderstaande studieschema.**

Werk eraan tijdens de kunstlessen - daar kun je ook vragen stellen en uitleg krijgen .

Bij de toets wordt de tekst uit de bladzijden 46 - 91 + de betekenis van alle begrippen uit dit schema + de begrippen uit het boek (blz. 260 - 261) bekend verondersteld.

Zeer veel blijft in de tijd van de renaissance en barok gelijk aan de middeleeuwen.

Er vindt wel een geleidelijke verschuiving plaats:

- Cultuur: platteland -> stad
- Machthebbers: adel -> stedelijke autonomie (b.v. gilden)
- Wereldbeeld: God centraal -> mens centraal
- Welvaart: landbouw en grondbezit -> geld en 'industriële' productie
- Rijken: landeigenaren - > kooplieden en bankiers
- Kennis: Kloosters -> universiteiten

De cursief gedrukte woorden/begrippen dienen ter illustratie

In paars (een aantal van) de officiële examenonderwerpen.

Kennis	"wedergeboorte" Humanisme	Klassieke oudheid	Filosofie	Neoplatonisme: Natuur als spiegel van het Goddelijke
			Mythologie	Bron: Livius Bron: Ovidius
			Kunst / Architectuur	Bron: Vitruvius
				Brunelleschi
				Donatello
				Michelangelo
			'Maatschappijkritiek'	Erasmus
			Luther	
		Natuur	Waarneming	b.v. lijnperspectief
			Empirisch onderzoek	b.v. Galilei
			Ontdekkingsreizen	b.v. Columbus
			Boekdrukkunst	
			wetten van de (goddelijke) natuur gezocht Optica, perspectief, anatomie, landmeten, cartografie	
		Maatschappij	Individualisering	
	steeds 'mechanischer' wereld (machinerieën)			
Kunst	Schilderkunst Beeldhouwkunst Architectuur	Zie alle onderwerpen in het boek (hoofdstukken 3 + 4) en § 6.4 op http://www.belpaese.nl/B2SCULREN.HTML en § op 7.4 op http://www.belpaese.nl/B2SCULBAR.HTML Ook de belangrijkste namen		
		paleizen, villa's, tuinen		
		Villa's als 'lustoorden', spelletjes en fonteinen in tuinen		
		Schoonheid als eenheid van delen, maat, verhouding, symmetrie, orde.		

	Esthetica	Klassieke theorieën over schoonheid		
		Plato, Aristoteles, Alberti, Vasari, Bellori.		
	Toneel	komedie / tragedie		
			Mysteriespelen	
			Commedia dell'arte	eenheid van persoon en rol
			Shakespeare	
			Moliere	
		theatergebouwen	Italië	Scamozzi
				Palladio
	Engeland		The Globe	
	Ballet	Jean-Baptiste Lully		
	Muziek	Vlaamse polyfonie		
		Eerste opera's	Monteverdi	
		Ontwikkelingen in de muziek: prima en seconda prattica, akkoordbegrip.		
		Contrareformatie	Palestrina	
Kunstenaar en Opdrachtgever	Ontworsteling aan 'ambacht'; naar 'artes liberales', ook theoretische kennis. Naast 'vrije ondernemer' toch grootste status als 'hofkunstenaar'.			
	Opleiding: onder Lodewijk XIV zeer gecentraliseerd in 'academies'			
	Opdrachtgevers: naast het hof ook kerkvorsten, patronage / mecenaat.			
Stadsbestuur	Italië	Comune		
		Hofcultuur	Signoria	Medici
				Sforza
				Gonzaga
				Este
.....				
Hofcultuur		Verheerlijking van de vorst	Afkomst, heldendaden, geschiedenis	
		Hovelingen		
		Kunstenaars aan het hof	homo universalis	b.v. da Vinci
			muziek	b.v. Monteverdi
		Lodewijk XIV	ballet	
			balletkomedie	Le Bourgeois Gentilhomme
			balletopera	
			opera	
		Versailles: tuinen, exterieur, interieur en wandtapijten		
		Verzamelingen: vorsten verzamelen oudheden en eigentijdse kunst - > status van de vorst		
		streven van vorsten naar sterkere, centrale macht, ook economisch - > absolutisme		
		Rome	Pausen	
	Sint Pieter			
	Bernini			

				Borromini
		Barokke wereld		
Economie	Gilden	Bankiershuizen	Medici	
			Fugger	
		Lakenhandel		
Kerk		Kritiek		Erasmus
		Reformatie		Luther
		Aflaathandel		Tetzel
		Contrareformatie	Concilie van Trento	
			Jezuïetenorde	Ignatius van Loyola
		Barok illusionisme		
christelijke heilsgeschiedenis, mythologische en historische visies op geschiedenis via scheppingsverhalen uit de oudheid en via klassieke historieschrijvers. Pogingen om - allegorisch - deze twee werelden te verbinden.				

- *naast* het andere huiswerk
- 100% zelf geschreven - individueel - eigen tekst
- geen knip- en plakwerkje
- > 10% plagiaat of hetzelfde als een ander is onvoldoende
- > 1500 woorden

telt voor 50% mee in de voorbereidingsopdrachten bij de toets.

inleveren via de ELO als PDF uiterlijk op 31 oktober 2019